

מדנגור לנירים יום הזיכרון ומרוץ הלפיד

סיפרתי לה על חיילים אשר יצאו למלחמה,
ועל אחד אשר נפל קרוב קרוב לאדמה.
סיפרתי לה על ידידי, על היקר מכל רעי
אשר נשאר בשדה הקרב ולא ישוב לעד אלי.
אז גחנה אלי מיכל ושאלה בקול דממה:
"נכון שזה נורא לא טוב כשיש בארץ מלחמה?"

וכשכסתה האפילה חזרנו את מן השדות
ורק אילן אחד יתום נשאר בחושך לבדו.
"מחר אולי יהיה כבר סתיו" מתלחשים
האנקורים
אך אנו שוב נצא לשוט אל הנירים האפורים.

אל הנירים האפורים / נתן יונתן
מיכל אינה קטנה כל כך, אך עוד אוהבת
סיפורים
וגם אוהבת לטייל אל הנירים האפורים.
כלה קציר ויום דועך, הדליק שמיים באדם
ובשדה החרישי ניצב בודד אילן יתום.

מיכל הביטה עגומות ולחשה בקול חרד:
"כל כך מפחיד להיות אילן בזמן שלילה פה
יורד"
אז סחתי לה סיפור קטן והיא שקטה בהרהורים
הלא אמרתי זאת מראש, מיכל אוהבת סיפורים

ב 15 למאי 1948, יום לאחר הכרזת המדינה, פלשו צבאות מצרים לגבולותיה. קיבוץ נירים ישב
בדנגור, אל מול פני רפיח, היום לצד קיבוץ סופה. הקיבוץ מנה 39 מגינים ומגינות חלקם חברי גדוד
ניר של השומר הצעיר, חלקם ניצולי שואה, מצוידים בנשק קל בלבד. הקיבוץ הותקף ע"י שני גדודים
של צבא סדיר עם תותחים וטנקים. חצר נירים כללה את בית הביטחון, חדר הגנרטור, ארבעה צריפי
עץ, שני פחוני מקלחת ושירותים וכן סככה לבעלי חיים. כשבועיים לפני ההתקפה נחוג ה"אחד במאי".
בין שתי הסיסמאות שנתלו בחדר האוכל, מכריזה האחת: "לא הטנק ינצח - כי אם האדם". הנשק
בנירים כלל נשק קל מקלע ומרגמה. ההפגזה התחילה ב - 07.00 בבוקר וכוחות מצריים נראו פרושים
כקילומטר מנירים. ההפגזה התגברה וכבר נמנו מספר נפגעים. המסתערים המצרים לא הרפו. במשך
היום נהרגו מפקדי נירים. חצר נירים הייתה הרוסה לחלוטין והצריפים הפכו לעיי חורבות בוערים
באש. הסככה והמתבן נשרפו. בית הביטחון היה לכברה מנוקבת. קירות חדר האוכל נשאר קירות
זקופים והגג נותץ. על הקיר נותרה סיסמא מחג "האחד במאי": לא הטנק ינצח - כי אם האדם".
שמונה ממגיני המקום בהם חברה אחת, נהרגו ונקברו במקום בקבר אחים.

הקיבוץ עבר למקומו הנוכחי והעביר את קבר האחים של הרוגי דנגור לנירים החדשה. מהי "רוח
דנגור" הטיב לתאר מרה גלילי ז"ל: "אני אומר שהכוח הזה הוא רצון רובו של הקיבוץ להקים בית
וחברה שטוב וכדאי יהיה לחיות בהם מתוך רצון חופשי. מזה נובעים גם אהבה ונאמנות לקיבוץ
ונכונות להגן עליו מבית ומחוץ". "רוח דנגור" המשיכה לפעם גם בהפגזות הקשות עם הרוגים ופצועים
בשנות החמישים. עם עלותו של אמיר הבן הבכור של נירים על מוקש בכניסה למטע ובתקופות
הטרור, ההפגזות ומבצע צוק איתן שבהן אבדו לקיבוץ הטובים שבחבריו.

את ערב יום הזיכרון אנו מציינים ליד בית המגן. בבוקר יום הזיכרון לאחר הצפירה מתקיים טקס מול
קבר האחים בבית הקברות. בטקס משתתפים כלל חברי הקיבוץ וילדיהם מכתה א'. נכלל בו יזכור
ייחודי לכל חללי נירים מדנגור ועד היום.

בהמשך אנו מקיימים את מרוץ הלפיד מדנגור ההיסטורית לנירים. מרוץ שתפקידו להעביר את אותה
'רוח נירים' לקיבוץ של היום בכל שנה ושנה מחדש. הקיבוץ מתכנס בדנגור למפקד ולהדלקת הלפיד.
המרוץ מתבצע ברגל באופניים וברכב על ידי כלל החברים, הילדים והאורחים. כאשר הלפיד מובל על
ידי קבוצת בר המצווה. הוא נערך בנתיב המראה לנו שרצונם וחלומם של מתיישבי דנגור הוגשם,
השדות פורחים ואדמת הנגב המערבי מיושבת כולה. המרוץ מסתיים בבית במפקד אש המצין את
סיום יום הזיכרון ופתיחת אירועי יום העצמאות. כשתקווה אחת עוד בליבנו כפי שהיא מושרת בשיר
השלום שלנו -

"ובמקום תעלה על הגבול ורובים בעמדות"

עוד יבנו שם בתים עם גגות אדומים וגינות

עוד תראו שיגיע היום

בשדה יסתובב השלום

עוד תראו."